



Nro. 41. és 42.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Augustus 14-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Ennek a' Csász. rezidentziának leg nagyobb di-
sze, féltő szemefénye, és határ nélkül való tizte-
letre méltó édes anyja Császárne's Királyné Eö
Felsége egynéhány hetekig való távolléte után,
a' közelebb múlt pénteken, délben 12 és 1. óra
közt, a' Bétsi Publicumnak közönséges öröme,
a' társaságában vólt Leopoldina fő Hertzeg Asz-
szonnyal, Fels. Urunknak második szülött ked-
ves leányával, szerentséssen vissza érkezett, és
néhány óráig való itt mulatása után Fels. Férjé-
hez a' Laxenburgi Csász. nyári mulató reziden-
tziába utazott. — A' következett napon mind
Császárné Eö Felsége, mind Felséges Urunknak
kedves testvér öttsei, *Albert Szakszóniai Királyi*

és Tesséni Hertzeggel együtt Bádenbe, a' hol fürdés kedvéért Császár Eö Felsege egynéhány hetektől fogva mulat, mentek ebédre. —

Noha ezen a' nyáron a' fürdésre és fürdőszemelyekre nézve, nem igen kedvező vólt az időjárása; mindazáltal sok esztendőől fogva nem vólt azon Austriai orvosló fürdőben annyi vendég, mint az idén, melly igen nagy hasznokra szolgál az oda való lakosoknak. A' leg alább való szobáért is minden 24 órára két három forintot kell fizetni, három négy forintos ebéddel tsak félig lakik az ember jól, egy pár tsirkétskét három forintnál alább meg nem lehet venni. Valamint itt, úgy Bädenben is minden igen drága, még is száma nints a' sok vendégnek, a' kik rész szerént mulatságért, rész szerént a' fürdővel való élesre nézve szoktak oda gyülleni. Délben a' szöllökert közt lévő szép sétaló helyen, az úgy nevezett parkban, dél után a' városon kívül lévő Heléna nevezetű kafféházna 's annak kies környéken, este a' kassinóban, és az oda való teátrumon mulattyák magokat a' vendégek. — A' sebes és beteg katonáknak számokra is rendeltettek ott fürdöhelyek, és reájok nézve is a' természetnek megbetsúlhetetlen ajándéka az oda való fürdő. — Nyárban, kiváltképen mikor meleg az időjárása, hasznosabbak az oda való fürdők, mint az esztendőnek egyéb részeiben.

Magyar Ország.

Az Esztergomi Érseki Kaptalannak egy igen érdemes és hasznos tagja, Fő Tisztelendő és Méltóságos *Arady János* Dulcinai Püspök, Esztergomi Kánonok, 's Apostoli Fő Notárius, mosta-

nában meg halálozván, az oda való szükölködő szegényeket, árvákat, özvegyeket, és szegény tanuló ifjakat mély szomorúságba ejtette. Ennek a' megbóldogúlt nagy hazafinak érdemei az egész Magyar Hazában tudva vannak. — A' Váczi Siketnéma nevendékek is nagy mértékben tapasztalták az ő jóltévőségét, a' ki a' mineralogiának nagy kedvellője és betsüllője lévén, 's a' hazánkban találtató betses köveknek öszve szedésére minden esztendőben kijárván azokat kipalérozhatta, eladatta, és az azokból keresett hasznót a' Váczi Siketnémaknak neveltetésekre 's hasznokra fordította.

Magyar Hazánknek számos orvos vizei közt nem utólsó helyet érdemel Tek. Ungvár Vármegyében a' *Szobránczi*, mellynek szaga kénköves, ize sós, és mind a' gyomor tisztításra, mind az álmhozásra igen alkalmas. A' gutaütött, köszvényes, öszvesugorodott tagú, és sebes emberek is sok hasznát tapasztalják azon fürdőnek. — Erről az orvos vizről egy szép tudósítást küldött hozzánk egy derék és vitéz hazánkfia a' Duka nevet viselő Magyar gyalog Regementnek egyik első Kapitánya Titt. *Ritzko Mihály Úr*, a' ki az utólsó Frantzia háborúban, nevezetessen az Aspern mellett történt véres tsatában, bal karján kapott sebének gyógyítása végett azon fürdőbe menvén, több ott lévő Cs. K. hadi tisztekkel, és köz emberekkel együtt annak gyógyító erejét vóltaképen tapasztalják, a' kikhez azon fürdőnek és környeknek ura Tekint. Nemzetes és Vitezlő Szentmiklósi és Óvári *Pongrácz János Úr* több Tekint. Vármegyének törvényes fő birája, és mind ösi, mind tulajdon virtusaival tündök-

lő nagy lelkű hazánkfia igen sok barátsággal és jótéteménnyel viseltetik. Nevezetesen a' múlt Julius 18-ik napján erántok olly parantsolatot adott ki, hogy minden ott lévő Cs. K. tisztek és Marsfiai szabadon és minden szokott taksa fizetés nélkül élhessenek azon fördővel, melly kegyességét, a' több tiszteknek nevekben az említett Kapitány úr meg is hálálta, és a' Magy. Kurir levelei által a' két Magyar Hazában is közönségessé tétetni kívánta, mellyet mi is nagy örömmel és egész készséggel végbe vinni szoros kötelességünknek tartottuk.

Északi Német Ország.

Weszfalia Országának, mellyel a' vólt Hanoverai Val. Fejedelemség is öszve van már kötve, következő nevezetes városi vannak, úgymint *Kaszszel* 20000 lakosokkal, *Magdeburg* 26000-rel; *Braunschweig* 27000-rel; *Göttinga* 8000-rel; *Halberstadt* 13000-rel; *Marburg* 5500-al; *Osnabrück* 8500-al; *Paderborn* 5600-al; *Stendal* 5000-rel; *Hildesheim* 11000-rel; *Helmstaedt* 4500-al; *Halle* 14600-al; *Minden* 7300-al; *Münden* 4000-rel; *Nordhausen* 8600-al; *Eisleben* 5000-rel; *Mühlhausen* 9000-rel; *Quedlinburg* 10500-al; *Schmalkalden* 5000-rel; *Wernigerode* 5000-rel.

A' Wesztfaliai Izraeliták Consistoriumának előülője *Jakobson*, a' ki a' vólt Wolfenbütteli herczegségnek egyik városában *Sesenben* tulajdon maga költségén egy igen szép templomot építtetett, a' múlt Julius 17-ik napján szenteltette azt fel, nagy számmal odagyült minden rang-kár-és valásbéli embereknek, 's különössen 45 egyházi személyeknek jelenlétekben. A' mint Braun-

schweighból írják, soha sem vólt Sesenben annyi ember, mint azon alkalmatossággal. Ennek az együgyü de tsinos és szép templomnak építésére 54 ezer tallért költött a' nevezett tudós Izraelita; azon kívül 50 ezer tallért ajándékozott annak fenn tartására, és azon oskolára, mellyben minden vallásbéli szegény sorsú gyermekek neveltetni és tanittatni fognak. — Ennél szebb emlékeztető oszlopot soha sem állithatott vólna fel ez a' nemes gondolkozású Izraelita.

Witte Károly, az a' 10 esztendős deákotska, kiról a' múlt pénteken költ Magy. Kurirban emlékeztünk, fél esztendőtől fogva, a' Lipsiai Királyi fő Oskolában tanul, a' Weimári és Gothai Hertzegi udvarokat is meglátogatta, magat a' Görög, Olasz, Anglus, Frantzia és deák nyelvekben meg vizsgálatta, és sok ajándekot kapott. — Úgy hallatik, hogy a' Német Országi Tudósoknak attya *Wieland* erról a' természetnek remek munkajáról, erról a' tsudálatos gyermekről egy irást fog ki adni, melly annyival kivanatosabb dolog, mivel az illy időnek előtte meg ért gyümöltreől keveset szokott a' Publicum tartani.

A' Holstein-Augustenburgi princez, a' meg bóldogúlt Svéciai korona örökösnek egyik testvér bátyja *Friderik Károly Emil*, nyólcz esztendőtől fogva Lipsiában lakik, és minden gyönyörüséget a' tudományoknak gyakorlásában, a' tudós emberekkel való társalkodásában, és a' leghasznosabb könyveknek olvasásában tölti el. Szélessen ki terjedt tudományára, és emberséges vóltára nézve mindenek szeretik és tisztelik. Ifjuságában Austriai hadi szolgálatban vólt, azután a' Dániai szolgálatba lépett, és egy regementnek tulajdo-

sává tétetett. Most meg bóldogúlt testverének véletlenül történt halalán való szomorúságának elhárítása végett a' Lauchstaedti fürdőben tölti idejét.

Anglus minister Perciválnak azon beszédjére, mellyet ő, a' nemzet vigasztalására, a' Parlamentumnak utolsó ülésében tartott, és a' mellyben a' többi közt azt mondotta, *hogy soha sem vólt Anglia gazdagabb, és bóldogabb, mint a' Frantziák ellen való háború alatt*, egy Német Országí irásban különös jegyzések találtnak: „Nagy Britanniának Status adossága, mellynek interesse a' múlt 1809-ik esztendőben 21 milliom font sterlingre (231 milliom forintra) ment vala, 500 vagy 600 milliom font sterlingre megyen. Hogyha ez az őt, vagy 625 milliom font sterling, vagy 2200 milliom laubtaller, vagy karolin (egy laubtaller 2 fl. és 16 krajtzárt teszen) egy rakáson vólna, vagy lehetne, és szorossan egymás mellé egyenes lineába tétetődne, 1520 geographicus mértföldre nyúlna ki; következésképen, a' Páris és London közt lévő és 75 mértföldre menő utat másfél lábnyomni szélességre egészen bé fedezné, (ha Párisból mindenütt szárazon lehetne Londonba menni). Arannyal meg rakva 2604 mértföldre nyulna ki annak linéája, ellenben laubtallérral meg rakva 9547 mértföldre menne, és kettzer övedzene bé a' földkerekségét. Ez az Angliai nemzeti adosság, ha krajtzárookra váltatódna fel, az egész föld kerekségét, a' mennyire tudniillik a' száraz föld kiterjed, egészen bé lepné. Egy más tudós másképen számlálta ki ezt a' nemzeti adosságot, és azt írja, hogyha az bankó tzedulákkal váltatódna fel, 64453 mázsát

nyomna, és másuva való vitelére hat vagy hét-ezer ló kivántatna, és minden lóra 10 mázsa papiros esne. — Egy harmadik tudós akként vetette fel az Angliai nemzeti adosságot, hogyha valaki aranyban akarná azt ki olvasni, 's minden nap 18 óráig ülne, és minden szempillantatban 100 gvinét olvasna fel, tizenkét és fél esztendő kivántatna annak felolvasására.

Frantzia Birodalom.

Az Eszlingeni Princz Marsal *Masséna*, a' Ciudad Rodrigoi erősséget, melly az ostromlás alatt nagyon meg rongáltatott, meg igazítani, 's a' kormánya alatt lévő Fr. Armádiával Portugalliába bé nyomulni, és az országnak határán lévő Almejda erősséget bé keritni igyekezik. Melly miatt az ott táborozó egyesült Anglus és Portugalus katonákból allo armádia fő vezérének, Lord *Wellingtonnak* vagy meg kell vele ütközni, vagy magát hátrább vonni. — *Almejdanál* erősebb vára Portugalliának nintsen, mellyet ha meg vehetnek ostrom által a' Frantziak, azután senki ellenek nem álhat azon országnak meg hódoltatásában. Ennek a' várnak bástyai mind négy szegeletü granitkövből vannak építve.

A' Stockholmban Janius 20-ik napján a' felzendült néptől megőletett Gróf *Fersennek* néhány esztendővel ennekelőtte Párisban mulatván, megjövendölték, hogy ő a' zenebonaskodó néptől fogna megőlettetni. Be is tellyesedett ez az előre való látás.

A' Frantzia Monitörnek 29-ik Juliusi darabjában különbkülönbféle hirek olvastatnak Spanyol Országról, mellyek közzül legnevezeteseb-

bek a' következendök: „A' Kadiksz előtt való ostromló intézetek erössen mennek előbbre, legközelebb a' nehéz és mozsár ágyukkal is ostromoltatni fog. — A' 2-ik és 5-ik Fr. osztály seregek, mellyek az Estremadurai tartományban táboroznak, gyakorta üstökbe kapnak az Anglusokkal és Portugallusokkal, egytsapat Frantziák 60 lovasPortugallust aprítottak öszve Badajoz mellett, és nyoltz vagy tiz ezer darab juhot hajtottak el. — Generál *Lorge*, a' Manchai és új Kastiliai tartományokban lappangott, és többire haramjából állott insurgenseket többire mind öszve vagdaltatta. — Generál *Suchet* Tortosa ellen marsirozik olly feltétellel, hogy annak erösségét ostrom alá rekeszsze. — Az Asturiai és Galliciai tartományokban néhány ezer főből álló haramja sereget gyűjtöttek öszve és a' Biskájai tengerpartnál szállítottak ki a' szárazra az Anglusok. — Az Eszlingeni printz (*Marsal Masséna*) az Angliai armadiának fekvését megkémléltette, 's arról tudósítatott, hogy *Lord Wellington* az Almejdai erösségben Portugallus örökötonákat hagyott, hogy ő magát vissza vonta légyen, és hogy az armadiájánál lévő Spanyolokat minden tsatában előre állítja és küldi. — Egy megkémlélés alkalmatosságával, egy Frantzia granatiros kompániát 400 Anglus lovasok körül vévén, annak vezére Kapitány *Gouache*, négyszegü lineába állította a' magaéit, 24 embert az ellenség közzül megölt, 20 lovat el fogott.

Nagy Britannia.

A' 10-ik Juliusi Londoni közönséges újság levelek így szólnak: „Napkeleti Indianak Fran-

ziákhoz tartozó két szigetjei, úgymint *Isle de France* és *Isle de Bourbon* sok kárt okoznak Angliának, a' mennyiben mind a' kettő menedekhely gyanánt szolgál a' Frantzia zsákmányozó hajóknak. A' Borbóniai szigetet ugyan a' mieink el foglalták; de mivel az oda való számos lakosokkal nem bírtak, 's őket zabolán nem tarthaták: kentelenek vóltak azon szigetet oda hagyni. Méltó, sőt szükséges vólna, hogy a' mi fő kormányzékünk intézeteket tétetne e' két szigetnek el foglalására. — Az elsőbbnek, tudniillik *Isle Francenek* sok betses termései vannak, ennek felette, egynéhány milliomot erő jószágok találtnak abban, a' mellyeket néhány esztendő alatt a' Frantzia zsákmányozó hajók az Anglus kereskedő hajóktól el rablottak. — Az *Isle de France* szigetben négy Frantzia fregatok tanyáznak, és olly sebes evezők, hogy azokat a' mieink utól nem érhetik.

A' Frantziáktól által szökött *Sarrazin* Generál, a' kit az Anglus ministerek spionnak tartanak, és veszedelmes embernek lenni hiszik, Amérikába menni szándékozik. — Mielta Londonban tartózkodik, senkivel sem vólt nekie magánosan beszélni szabad.

A' Ciudad-Rodrigo-i erősségről következő módon szólottak a' Londoni közönséges újság levelek a' múlt Julius hólnap kezdetében: „A' Ciudad-Rodrigo-i katona őrizet magát derekassan védelmezi, gyakorta kitsapott az ostromló ellenségre, 's annak tüzelését még eddig jól viszonozta. — Egy illy derék katona őrizet megérdemlené, hogy Lord *Wellington* segítségére menne, 's azt az ostrom alól felóldozná, melly-

hez ő semmi kedvet nem mutat. Hogyha ez az erősség el foglaltatik, azon 30000 főből álló hadi sereggel, melly ekkorig a' várat ostromlotta, a' Marsal *Massena* ármadiája meg-erőssödik, és Lord *Wellington* bizonyossan fel fogja keresni, és megtámadni.

Admiral *Strachan* egy jó hajósereggel napkeleti Indiába küldetett, a' mint a' Londoni politicusok vélekednek, vagy a' Frantzia Országhoz tartozó *Isle de France* sziget, vagy Batávia ellen. Őt gyalog regementet szállított hajóira, a' kikkel öt, vagy nyolcz ezer Indusok fognak össze kaptsoltatni. — A' vólt Orleansi Hertzeg Kadikszba küldetett Londonból, de mi végre, meghatározni nem lehet. — Még ekkorig nem ostromlották a' Frantziák azon erősséget, batteriaikat ahhoz közel nem vihetvén. — Ennek az erősségnek őrizete 7000 Anglus, 1500 Portugallus, és 14000 Spanyol katonákból áll. — A' Sziciliai szigetben lévő hadi nép 13000 Anglus, és 2000 Sziciliai fegyveres emberre tétetik.

A' Londonba küldetett, és egy ideig ott mulatott Persiai követ, onnan vissza hivattatván, a' Királytól és Királynétól elbutsúzott. A' Király egy hegyes törrel ajándékozta meg őtet, mellynek markolatja gyemánt kövekkel vólt kirakva. — A' Királynétól is sok szép ajándékot nyert.

Nem régiben egy fontos munkátska adatott ki Londonban Nagy Britanniának népességéről, és az ehez tartozó nevezetesebb tárgyakról. Ezen irás szerint *Anglia Ország*nak népessége 8 milliom, és 801223 lélekre, *Skótzsián*ak egy milliom 700000-re; *Hybernián*ak vagy *Irrlandián*ak négy milliomra; *Walésián*ak 541000-re megyen. — London-

ba 10000 ökröt; 779000 juhot és barányt; 210000 szopos borjút, 200000 sertést; 60000 szopos malatzot; hat milliom 280000 pint tejet és tejfelt; egy milliom 113500 hordó sert; tizenegy milliom 146782 pint égetbort; 32500 tonna bort; 16 milliom 600000 font vaját; 21 milliom font sajtot, és 14000 hajó stokfist, vagy tökehalat emesztenek meg esztendőnként. — Londonban 502 templomok és kápolnák, 4050 közönséges oskolák, 10 tudományokat és szép mesterségeket gyarapító társaságok, 122 szükölködő szegények háza, 17 ispotályok, és 764 baratságos tarsaságok találatnak; alamisnában 75000 font sterling osztatik ki esztendőnként. — Mintegy 2500 ember vitetik esztendőnként a' birák eleibe; két milliomra megyen a' lopott pénz és jószág. — Ezeken kívül 18 tömlötz, 5204 serház, és 3000 olly titkos házak találatnak Londonban, a' hova a' lopott portékák vitetnek; 1000 szolgálat nélkül való férjfi és aszszony tselédek, és 20000 olly emberek kelnek fel reggel Londonban, a' kik nem tudják mivel éljenek azon napon.

Olasz Ország.

Rómából, az oda való tudósítások szerint, már minden idegen nemzetbéli szerzetesek elutáztak, a' Skotziai és Hiberniai születésűeket ki vévén, a' kik a' még most is tartó háború miatt honnyaikba vissza nem mehetnek. — A' múlt Junius 15-ik napjától fogva semmi szerzetes köntöst nem lehet ott látni. — A' külső nemzetbéli apátzák, rész szerint gyalog, rész szerint szekereken mind eltávoztak, minekutánna sok alamisnát nyertek vólna a' Publicumtól.

A' 25-ik *Juliusi* Nápolyi tudósítások következendő tárgyakat foglalnak magokban: „A' Messinai szoros tengernek mind a' két partján sok hadi nép, batteriák, és sántzok vannak, és már egynéhány apró tsatazás is esett a' két ellenséges seregek közt. — A' tenger mellett sok morszár ágyuk, haubitzak, és golyobis tüzesítő kegmentzék vannak. — A' szárazra való kiszállás, minekutánna mindenek elkészültek, sokára nem halad. Minden Anglus és Napolyi hajók közt ekkorig esett tsatákban vitézi módon viselték magokat az Olasz seregek, 's jó egyességben és barátságban élnek a' Frantziákkal. — Gyakorta mustrálja őket *Joakim* Király; még most is sok hadi eszközökkel és eleséggel rakott szállító hajók mennek Scillába. Nápolyban, és Castell a' Maréban még most is sok ágyuzó salupok készítettnek.

Midőn a' múlt Julius 7-ik napján a' Pialei táborhelyben a' Lamarque Generál 10000 főből álló osztály seregét a' Nápolyi Király meg mustrálta, és olly gondolattal lett vólna az ellenség, hogy a' Frantzia és Nápolyi egyesült seregek Sziciliába ki szállani igyekeznének, nyólcz ágyuzó hajókat küldöttek ki Messinából. Ezt látván a' Nápolyi Király, az Anglus hajókat egy ágyú lővés távolyságra engedte menni, 's akkor három tábori ágyúkból lövetett azokra, mellyeknek sebes tüzét az ellenséges hajók ki nem álhatván magokat vissza vonták.

A' múlt Julius közepében 14 napokig tartott napnyugoti szélveszek a' Calabriai kikötőhelyekben öszvegyűlt hajóknak ugyan keveset árthattak, de a' Sziciliába való kiszállást megakadályoztatták. E' miatt nem lehetett a' Messinai

szoros tengerben is az ellenséget megtámadni. — A' Messinában lévő Máltai kereskedők elhíttvén azt magokkal, hogy *Joakim Napoleon Nápolyi* Király a' Szicilia Ország ellen való expeditiójában szerentsés fogna lenni, minden portékaikat hajókra rakták, 's Máltába küldötték. — A' Sziciliában lévő Anglus hadi és hajóseregek nagyon vigyáznak, a' legkissebb lármára is fegyverhez nyúlnak, és megváltoztatták tábor helyeket.

Török Birodalom.

Widdinnek, Bulgaria nevezetes városának és Dunára fekvő erősségének birtokában még most is a' Muzulmannok vannak, és az az Orosz hadi sereg, melly annak ostromlására és meg vételére küldetett, onnan magát vissza húzta. Néhány maganos levelek azt hirdetik, hogy ez az Orosz sereg, az azon környéken fekvő Török sereggel gyakran tsatázott.

A' Widdini levelek szerint egy fermánt, az az, Császári parantsolatot küldött *Mahmud* Császár a' nagy Vezér ármádiájához, mellyben a' muzulmann katonákat öseiknek vitézségekre serkengeti, 's őket a' régi török seregeknek hadi virtusaikra, 's másokonn vett győzedelmeikre emlékezteti. Egyszersmind arra inti őket, hogy minden történetekben bátran és vitézi módon visellyék magokat, melly nélkül nemtsak a' Fényes Portának régi fényessége, hanem a' Mahomet Próféta vallasa is homályba boritatna, és vészedelembe ejtetne. — Minden Európai és Asiai Baszakhoz újabb parantsolatot küldött az eránt a' Császár, hogy kéttzeressen, sőt háromszorosan is állítsák ki a' reájok esett katonaságot, és min-

den halasztás nélkül küldjék azokat a' nagy Vezer táborába.

A' Juniusi Constantzinápolyi tudósítások azt tartják, hogy a' Kapudán Basa, az az, a' Török fő Admirál, a' kórmánya alatt lévő hajóseggel, az Orosz hadi seregeknek szemén való tartására, és hadi előmeneteknek meg akadályoztatására, a' Duna torkához evezni szándékozik. Az ott, tudniillik Constnatzinápolyban lévő Anglus követminister *Adair* Úr, a' ki változó egészsége miatt hazájába menni szándékozik, sok betses ajándékot kapott az uralkodó Zultántól. Helyette Canning vólt Anglus minis-ternek testvér öttse fogja hazájának dolgait a' Fényes Portánál folytatni, a' ki ekkorig az *Adair* Úr követségébéli Cancelláriájában első titoknoki hivatalt viselt.

Harmadszori Hiradás.

Spanyol fajta Juhok és Kosok licitációjára éránt való Hir-adás.

Buda Eörsön, a' Királyi Koronához tartozó Ó Budai Uradalomban, T. N. Pest Vármegyében, Budától egy óránira lévő helységben, fognak e' folyó esztendei Augustusnak, vagy-is Kis-Arszony Havának 28-dikán 120 darab Juhok, 250 egy, és két esztendőös a' szaporításra alkalmas kosok, 25 Jerke, és 50 Kos-Bárányok, melyek átaljában mind eredeti (originalis) Spanyol Kosoktól, és Spanyol fajta leg-szebb Juhoktól származtak, közönséges kótya vetyén avagy licitáción el-adattatni. A' kiknek tehát a' vételhez kedvek vagyon, ne terheltessenek a' meg-irt

napon reggeli 9 órakor, Buda-Eörsön az Uraság Juhász-Házánál meg-jelenni. Ó Budán Szent Jakab Havának 12-dikén 1810.

H i r a d á s.

A' két Magyar Hazához intézett.

Azt a' foggyógyító tinkturáról való tudósítást, mellyet a' Magy. Kurirnak 5-ik és 6-ik szám alatt költ darabjában, a' múlt Junius 12-ik napján mind a' két Magyar Hazában ki hirdettetett vala, közönségesebbé tenni kívánván annak találója és készítője, tulajdon írása modjával ujokban le irta egynéhány ezer példában kinyomtatta, és hogy azoknak egy részét a' mai napon költ kurir mellett széllyel küldjük, bennünket meg kert. Mi annyival szivesebben és nagyobb készséggel tellyesítjük ezen jó hazánkfia kerését, mivel azon foggyógyító szerre nem tsak a' Magy. Kurir tisztelt olvasóinak, hanem másoknak is, sok ezereknek, a' kik ezen közönséges nyavalyával küszködnek, nagy szükségek vagyon. Ennek a' már sok tapasztalásból jónak találtatott orvosló szernek olly nagy kedvessége van a' két Magyar Hazában, hogy a' múlt Juliusban tartatott Bétsi vásárban egynéhány száz portiót vettek annak szerzőjétől a' Magyar és Erdély Országi kereskedők, 's azt ohajtyák, hogy a' két hazának nevezetesebb városaiba küldene le. Az alább irt is, sok helyekről, és sok úri személyektől vett e' tárgyra nézve levelet, de mivel annak készítése időt kíván, még eddig sohova sem küldhetett, annak készítésében most foglalatoskodik leg szorgalmatosabban. Azt sem halgathatjuk el, hogy

a' legközelebb múlt Bétsi vásár alatt, még a' Német Országi kereskedők is sok portiót fel szedtek.

Néhányan azok közzül, a' kik ezen fog orvosló szerrel már éltek, két jegyzést tesznek. Elsőben, hogy azt, annak tsipösége miatt addig mig kivántatna, a' szájokban nem tarthatták, hanem kénytelenek ki köpni. Másodszor, hogy a' rendelés szerént a' beteg fogaknak ebben a' tinkturában fürödni kellene, azok pedig, a' kiknek felső fogaik fáznak, azt nem mivelhetik. — A' mi az elsőt illeti, azon könnyen lehet segíteni, ha a' kalánba öntött tinctura egy kevés tiszta friss vízzel meg elegyítették, 's illy módon a' leg érzékenyebb inyü személyek is lassan lassan hozzá fognak szokni. A' másodikra azt jegyzi meg ezen szerkészítő, hogy azok, a' kiknek felső fogaik fáznak, a' tinkturába vagy gyenge vásznatskát, vagy gyapotot mártsanak, 's avval mossák fájós fogaikat. Minekutánna ezt miveltek, és a' porral is meg dörgölték volna fogaikat, tiszta friss vízzel öblítsék ki szájokat.

Azok, a' kik ezen fog orvosló szerrel élni kívánnak, légyenek egy kevés várakozással, az azt készítő úr, mihelyt egyéb foglalatossági mellett elegendő tincturat készithet, Hazánknak nevezetesebb városiba bizonyossan le fogja küldeni.